

FINANSMINISTERIET

Opdateret 2020- forløb: Grundlag for udgiftslofter 2019

September 2015

2015

Opdateret 2020-forløb, september 2015:

Grundlag for udgiftslofter 2019

Indholdsfortegnelse

Indledning.....	3
1. Det samfundsøkonomiske forløb.....	4
1.1 Konjunkturbilledet i 2015 og 2016	4
1.2 Dansk økonomi frem mod 2020.....	9
2. Finanspolitikken og udvikling i de offentlige finanser.....	12
2.1 Udvikling i faktisk og strukturel saldo frem mod 2020	13
2.2 Råderum i finanspolitikken og nødvendige tilpasninger.....	17
2.3 Driftslofter for stat, kommune og regioner.....	19
2.4 Statsligt delloft for indkomstoverførsler	21
Bilagstabeller	23

Indledning

På baggrund af regeringens fulde finanslovsforslag for 2016, som fremsættes i forbindelse med Folketingets åbning, er der udarbejdet en opdateret fremskrivning af den realøkonomiske udvikling og de offentlige finanser frem mod 2020.

I forbindelse med genfremsættelsen af finanslovsforslag for 2016 fremsættes forslag til ændring af de gældende udgiftslofter for 2015-2018 og nyt forslag til udgiftslofterne for 2019. Udgiftslofterne skal understøtte, at de offentlige finanser udvikler sig inden for de mellemfristede målsætninger for dansk økonomi, herunder målene om finanspolitisk holdbarhed og mindst strukturel balance i 2020, *jf. boks 1*.

Boks 1

Centrale finanspolitiske mål

- Finanspolitikken tilrettelægges efter det overordnede mål om holdbare offentlige finanser – målt ved den finanspolitiske holdbarhedsindikator (HBI). Dette mål er operationaliseret i et mellemfristet mål om mindst strukturel balance mellem offentlige udgifter og indtægter i 2020.
- Det årlige strukturelle underskud må højst udgøre 0,5 pct. af BNP ved fremlæggelsen af finanslovsforslaget for et givet finansår undtagen ved ekstraordinære tilfældigheder.

Hovedkonklusionerne i det opdaterede 2020-forløb er gengivet i boks 2.

Boks 2

Hovedkonklusioner i *Opdateret 2020-forløb, september 2015*.

- Nye oplysninger siden *Økonomisk Redegørelse*, august 2015 har ikke givet anledning til væsentlige ændringer i konjunkturvurderingen for 2015 og 2016. Vækstbilledet er grundlæggende uændret i forhold til augustvurderingen
- Dansk økonomi er i fremgang med grundlag for yderligere vækst og fremgang i beskæftigelsen i de kommende år. Det lægges fortsat til grund for den mellemfristede fremskrivning, at dansk økonomi er tilbage i en normal konjunktursituation i 2019.
- Budgetloven bidrager til at sikre, at de offentlige finanser i Danmark grundlæggende er sunde, hvilket bidrager til en høj grad af tillid til dansk økonomi. Holdbarhedsindikatoren (HBI) er svagt positiv og opgøres aktuelt til 0,2 pct. af BNP. Den svagt positive holdbarhedsindikator dækker over en periode med tiltagende pres på de offentlige finanser fra 2020 til omkring 2040 og en forbedring derefter med de anvendte forudsætninger – den såkaldte hængekøjeudfordring.
- Det strukturelle underskud i 2016 er forbedret fra 0,5 til 0,4 fra august- til septembervurderingen. Det skal ses i sammenhæng med, at der på det fulde finanslovsforslag for 2016 er prioriteret midler til at forbedre de offentlige finanser.
- I fremskrivningen reduceres det strukturelle underskud gradvist frem mod 2020, hvor den strukturelle saldo i overensstemmelse med de finanspolitiske mål er i balance. Tilpasningen mod balance i 2020 forudsætter, at den aktuelt lempelige finanspolitik gradvist normaliseres som forudsat, herunder en forudsat tilpasning af de offentlige investeringer.
- I fremskrivningen kan det offentlige forbrug vokse med i gennemsnit ca. 0,7 pct. årligt i 2016-2020. Det er udtryk for et råderum i finanspolitikken, men væksten påvirkes også af tekniske forhold. Forbrugsvæksten kan løbende udmøntes til andre formål. Det beregnede demografiske træk er opgjort til at vokse med ca. 0,5 pct. årligt i 2016-2020.
- I forbindelse med genfremsættelsen af finanslovsforslaget for 2016 fremsættes forslag om ændrede udgiftslofter i 2015-2018 og lovforslag om udgiftslofter for det nye fjerde år i 2019. Lofterne understøtter en troværdig tilpasning mod balance i 2020.

1. Det samfundsøkonomiske forløb

Vækstbilledet i det opdaterede konjunkturgrundlag er samlet set uændret i forhold til vurderingen i *Økonomisk Redegørelse*, august 2015. Væksten i dansk økonomi har efterhånden fået godt fat, og BNP er nu steget otte kvartaler i træk. Fremgangen er tydeligst på arbejdsmarkedet, hvor flere og flere kommer i privat beskæftigelse.

Samtidig er grundlaget til stede for, at økonomien kan vokse yderligere fremover. Væksten på de danske nærmarkeder tager til, og danske virksomheder er bedre rustet til at konkurrere på de globale markeder efter en gradvis styrkelse af lønkonkurrenceevnen siden 2008. Herhjemme understøttes husholdningernes købekraft af fremgang i reallønnen – blandt andet på grund af lavere oliepriser – og fortsat lave renter. De lave renter har også bidraget til, at boligmarkedet er i fremgang med stigende huspriser over hele landet.

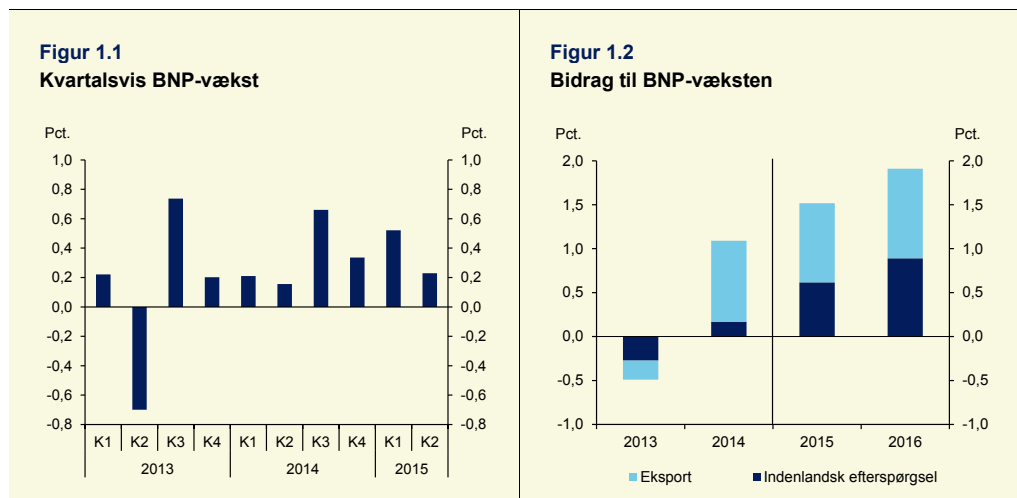
Væksten i BNP skønnes at blive 1,5 pct. i 2015 og 1,9 pct. i 2016 efter en stigning på 1,1 pct. sidste år. Den mellemfristede 2020-fremskrivning indebærer, at den årlige vækst stiger til omkring 2¼ pct. i gennemsnit i 2017-2020, og at outputgabet lukkes i 2019. Det svarer til vurderingen i august.

1.1 Konjunkturbilledet i 2015 og 2016

Opsvinget i dansk økonomi er godt i gang. Der har nu været vækst uafbrudt i to år. I 2. kvartal 2015 steg BNP med 0,2 pct., og samlet set er dansk økonomi vokset med 3,1 pct. siden 2. kvartal 2013, *jf. figur 1.1*. Det er den private sektor, der har stået for fremgangen. Her har væksten været noget højere end i økonomien generelt, hvilket også afspejles i, at den private beskæftigelse er steget markant. Siden 2. kvartal 2013 er der kommet 53.000 flere i private job.

Forudsætningerne er på plads for, at fremgangen kan fortsætte i resten af 2015 og i 2016. Det er fortsat hovedsageligt eksporten, der trækker efterspørgslen, men den indenlandske efterspørgsel – i form af blandt andet privat forbrug og investeringer – vurderes også at vokse, i takt med at indkomsterne stiger, og virksomhedernes kapacitetsudnyttelse øges. Fortsat lave renter, faldende oliepris og en svækelse af den effektive kronekurs, som styrker danske virksomheders konkurrenceevne, bidrager til at skubbe på denne udvikling. BNP ventes at stige med 1,5 pct. i år og med 1,9 pct. næste år, *jf. figur 1.2*. I takt hermed ventes fremgangen i beskæftigelsen at fortsætte.

Nye oplysninger siden vurderingen i *Økonomisk Redegørelse*, august 2015 har overordnet set ikke givet anledning til at justere i prognosen. Skøn for vækst og samlet beskæftigelse er således uændrede i både 2015 og 2016, når der ses bort fra en korrektion af antallet af personer på orlov fra beskæftigelse i 2015.

Anm.: I figur 1.2 er der korrigeret for importindholdet i eksporten og den indenlandske efterspørgsel.
Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

Der er ikke udarbejdet en egentlig ny prognose, men alene foretaget en række tekniske justeringer, som indarbejder nye oplysninger siden *Økonomisk Redegørelse*, august 2015 om blandt andet oliepris og renter samt nationalregnskabet for 2. kvartal. Hertil kommer justeringer som følge af det genfremsatte finanslovsforslag for 2016, *jf. boks 1.1*.

Boks 1.1

Teknisk justeret konjunkturgrundlag for 2015 og 2016

Nye oplysninger siden konjunkturprognosen i *Økonomisk Redegørelse*, august 2015 ændrer overordnet set ikke på vækstbilledet for 2015-2016. Der er derfor ikke udarbejdet en egentlig ny prognose, men alene indarbejdet en række opdateringer af fx oliepris, nye prioriteringer i det fulde finanslovsforslag for 2016 samt oplysninger fra det foreløbige nationalregnskab for 2. kvartal 2015.

- Olieprisen er faldet yderligere og skønnet er derfor nedjusteret med 3 dollar pr. tønde i 2015 og 5 dollar pr. tønde i 2016 til henholdsvis 54 og 58 dollar pr. tønde i 2015 og 2016. Også dollarkursen er svækket lidt, så faldet i olieprisen er større målt i danske kroner.
- Udsigterne til stigende lange renter er dæmpet en anelse, og især renten på den 10-årige amerikanske statsobligation er nedjusteret, med 0,1 pct.-point i år og 0,2 pct.-point næste år.
- Nationalregnskabet for 2. kvartal viste en fremgang i 2. kvartal 2015 på 0,2 pct. og var overordnet set på linje med forventningen i *Økonomisk Redegørelse*, august 2015. Dog var der en noget større fremgang i den private beskæftigelse, mens niveauet for den offentlige beskæftigelse var lavere end forudsat.
- Foreløbige regnskabsoplysninger for staten peger på mindre vækst i det offentlige forbrug i 2015.
- Det fulde finanslovsforslag for 2016 samt politiske aftaler, der vedrører 2015-2016, herunder også BoligJobordningen, er indarbejdet i konjunkturgrundlaget.

Samlet set giver de nye oplysninger ikke anledning til at ændre på vækstskønnet i 2015 og 2016 i forhold til prognosen i *Økonomisk Redegørelse*, august 2015. Niveauet for den private beskæftigelse er opjusteret lidt i både 2015 og 2016, mens den offentlige beskæftigelse er nedjusteret tilsvarende. Nøgletal fra det opdaterede konjunkturgrundlag fremgår af tabel 1.1.

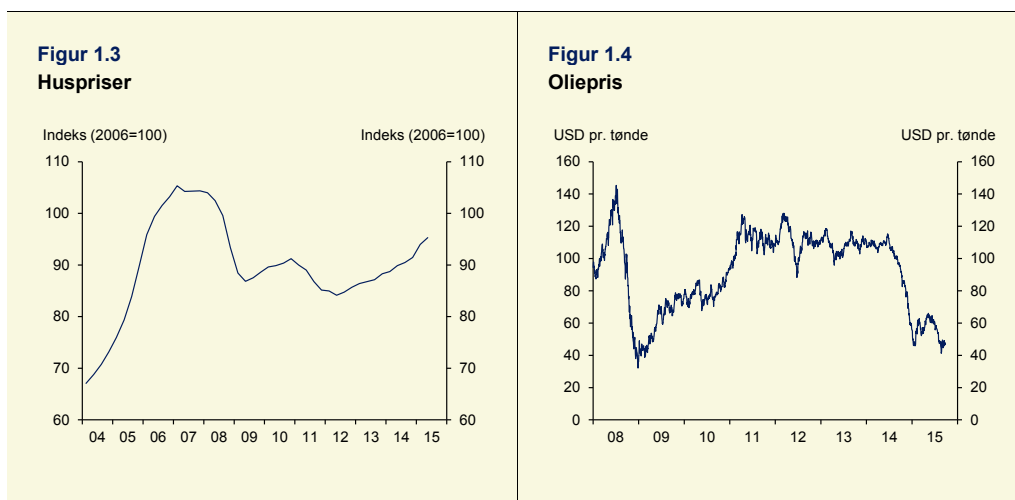
Fundamentet for fremgang er på plads – i første omgang især fra eksporten

Eksporten understøttes af fortsat fremgang i de lande, Danmark handler mest med. Samtidig understøttes danske virksomheders eksportmuligheder af en styrket dansk lønkonkurrence siden 2008. I år bidrager et fald i den effektive kronekurs

isoleret set til yderligere at styrke danske virksomheders afsætningsmuligheder i udlandet, og eksporten ventes på den baggrund at kunne stige i 2015 og 2016.

Fremgang i eksporten har allerede trukket den private produktion og beskæftigelse op. Det øger indkomsterne og giver plads til mere forbrug. De reale disponible indkomster understøttes endvidere af en vedvarende lav inflation og fortsat lave renter, der også skubber på boligmarkedet, hvor priserne er steget markant i år, *jf. figur 1.3.*

Stigende indkomster og en gradvist forøget boligformue giver plads til, at det private forbrug kan stige. Sammen med den genindførte BoligJobordning understøtter de højere indkomster og boligpriser også, at der kan være yderligere fremgang i boliginvesteringerne. Med fremgang i både det private forbrug, boliginvesteringerne og eksporten får virksomhederne efterhånden brug for at udvide produktionsapparatet for at imødekomme efterspørgslen. Det forventes at medføre en fremgang i erhvervsinvesteringerne, særligt fra 2016.

Kilde: Danmarks Statistik og Reuters EcoWin.

Der knytter sig usikkerhed til prognosen, på det seneste blandt andet relateret til udviklingen i Kina. Kinesisk økonomi udgør en stigende del af verdensøkonomien og har derfor en mærkbar afsmittende effekt på resten af verden. Det blev tydeliggjort i sommer, da faldende kinesiske aktiekurser førte til store kursfald på aktiemarkedene i andre lande.

En yderligere usikkerhed kommer fra store udsving i olieprisen, som generelt har været faldende i 2015. Det hænger blandt andet sammen med, at udbuddet af olie længe har været væsentligt højere end den globale efterspørgsel. Samtidig er der en forventning om større olieudbud fremover som følge af aftalen om det iranske atomprogram. I første halvdel af september lå olieprisen på ca. 47 dollar pr. tønde, hvilket er 14 pct. lavere end ved årsskiftet, *jf. figur 1.4.*

Svagere vækst i Kina kombineret med finansiell uro og store bevægelser i råvarepriserne skaber en usikkerhed, som kan have globale realøkonomiske effekter. Dermed er risikobilledet for den globale økonomi lidt mere negativt end vurderet i august, og usikkerheden om udviklingen i dansk økonomi er tilsvarende større.

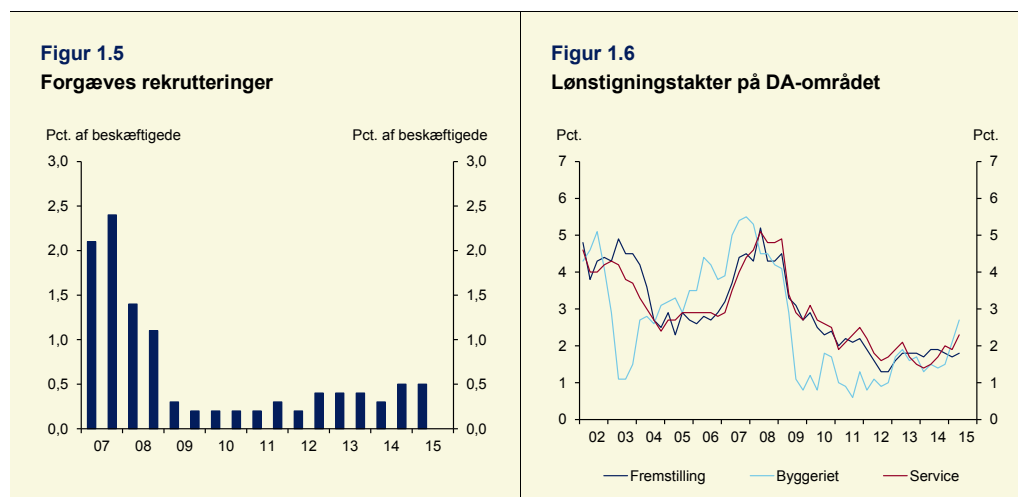
Flere i beskæftigelse og færre ledige

Arbejdsmarkedet har været i fremgang siden 2. kvartal 2013 med stigende beskæftigelse og faldende ledighed. Denne bedring ventes at fortsætte og tage til, i takt med at produktionen stiger.

Den stigende beskæftigelse har medvirket til at reducere ledigheden. Alene i løbet af de første syv måneder af 2015 er der blevet 5.500 færre arbejdsløse, og ledigheden nærmer sig gradvist sit strukturelle niveau.

Fremgangen på arbejdsmarkedet understøttes af de reformer, der er gennemført for at øge den strukturelle beskæftigelse, herunder ikke mindst tilbagetrækningsreformen. Beskæftigelsen vurderes fortsat at være under det strukturelle niveau ved udgangen af 2016. Det udelukker imidlertid ikke, at der kan opstå mangel på medarbejdere med specifikke kompetencer.

Aktuelt er der dog ikke tegn på, at den stigende beskæftigelse og faldende ledighed har givet anledning til pres på arbejdsmarkedet. Generelt melder virksomhederne ikke om store problemer med at rekruttere. Andelen af forgæves rekrutteringer er steget lidt siden 2012, men ligger fortsat på et lavt niveau, *jf. figur 1.5*. Samtidig er lønstigningstakterne overordnet set fortsat beskedne, om end de er taget til igen i 2014 og ind i 2015. Det er især højere lønstigningstakter inden for byggeriet og service, som trækker op, *jf. figur 1.6*.

Anm.: Antallet af forgæves rekrutteringer i figur 1.5 er baseret på en rundspørge blandt 14.000 virksomheder i Danmark. Figur 1.6 viser årsstigningstakterne i timefortjenesten ekskl. genetillæg fra DA's kvartalsvise Konjunkturstatistik.

Kilde: Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering og DA.

Tabel 1.1
Nøgletal fra det opdaterede konjunkturgrundlag

	2013	2014	2015	2016
Realvækst, pct.				
Privat forbrug	0,0	0,7	1,4	1,5
Offentligt forbrug	-0,5	0,2	1,2	0,3
Offentlige investeringer	0,3	7,8	-0,7	-4,8
Boliginvesteringer	-5,0	6,8	2,0	7,0
Erhvervsinvesteringer	3,8	1,7	3,1	6,9
Lagerændringer (pct. af BNP)	-0,2	0,4	-0,1	0,2
Eksport af varer og tjenester	0,8	2,6	4,0	5,0
Import af varer og tjenester	1,5	3,8	4,1	5,5
BNP	-0,5	1,1	1,5	1,9
Niveau, pct. af BNP				
Offentlig saldo	-1,1	1,8	-3,0	-2,8
Betalingsbalancen	7,2	6,3	7,2	7,6
Niveau, 1.000 personer				
Bruttoledighed (årgennemsnit)	153	135	128	123
Beskæftigelse (inkl. orlov), i alt	2.749	2.770	2.794	2.819
Arbejdsstyrke, i alt	2.887	2.893	2.912	2.931
Stigning, pct.				
Huspriser (enfamiliehuse)	2,7	3,4	6,5	4,0
Forbrugerprisindeks	0,8	0,6	0,7	1,5
Timefortjeneste i privat sektor (DA's StrukturStatistik)	1,4	1,2	1,7	2,2

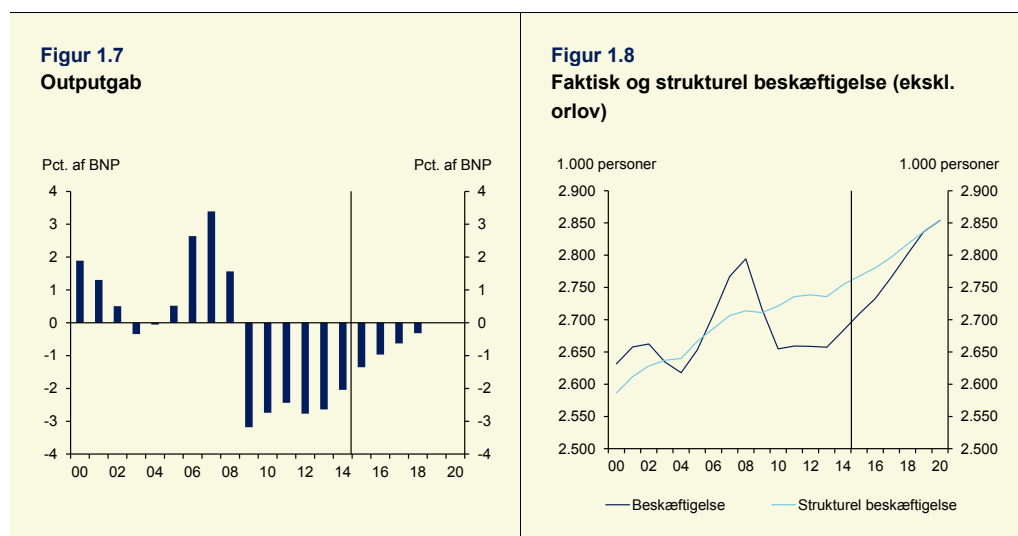
Anm.: Som følge af en korrektion af antallet af personer på orlov fra beskæftigelse er den samlede beskæftigelse inkl. orlov opjusteret med 2.000 personer i 2015. Beskæftigelsen ekskl. orlov er ikke påvirket.

Kilde: Danmarks Statistik, DA og egne beregninger.

1.2 Dansk økonomi frem mod 2020

Med afsæt i konjunkturvurderingen for 2015-2016 er der udarbejdet et opdateret beregningsteknisk forløb frem mod 2020, som grundlæggende svarer til forløbet i august, men med nye oplysninger om blandt andet det offentlige forbrug indarbejdet.

I forløbet er det antaget, at konjunkturerne gradvist forbedres, og outputgabet lukkes i 2019, *jf. figur 1.7*. Det svarer til, at der er nået en normal konjunktursituation i 2019, hvor de faktiske niveauer for produktion, beskæftigelse og ledighed svarer til deres skønnede strukturelle niveau, når der tages højde for virkninger af gennemførte reformer, som blandt andet øger beskæftigelsen, *jf. figur 1.8*.

Anm.: Den strukturelle beskæftigelse er et beregnet skøn for beskæftigelsesniveauet i en normal konjunktursituation.

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

Konjunktornormaliseringen sker parallelt med en ventet økonomisk fremgang i udlandet. I takt hermed ventes en normalisering af pengepolitikken fra det aktuelt historisk lave renteniveau. De væsentligste forudsætninger for fremskrivningen fremgår af boks 1.2.

Boks 1.2**Forudsætninger i den mellemfristede fremskrivning frem mod 2020**

- Vedtaget politik, herunder gennemførte reformer, indregnes.
- Finanspolitikken tilrettelægges inden for rammerne af budgetloven og Stabilitets- og Vækstpagten og målet om strukturel balance i 2020.
- Inden for rammerne af budgetloven og regeringens mål om strukturel balance på de offentlige finanser i 2020 samt finanspolitisk holdbarhed er der i det mellemfristede forløb et finanspolitisk råderum, der beregningsteknisk svarer til en gennemsnitlig realvækst i det offentlige forbrug på ca. 0,8 pct. årligt i 2017-20.
- Væksten i udlandet ventes, som i augustfremskrivningen, at følge OECD's seneste mellemfristede fremskrivninger fra foråret 2015, jf. *tabel a*. OECD's fremskrivninger indebærer, at konjunkturgenopretningen i de fleste lande først er tilendebragt i 2019 eller 2020.
- Olieprisskønnet er baseret på en kombination af priser på futures-kontrakter og en gradvis tilpasning hen mod Det Internationale Energi-Agenturs skøn for olieprisen i 2020, jf. *Danmarks Konvergensprogram 2015*.
- Frem til 2020 forudsættes en begyndende normalisering af pengepolitikken i euroområdet og Danmark, som imidlertid først ventes tilendebragt frem mod 2025. Rentespændet til Tyskland ventes fortsat at være lille. Den 10-årige danske statsrente forudsættes at stige til 4½ pct. på sigt, og den vækstkorrigerede realrente svarer på langt sigt til ca. 1¼ pct.
- Outputgabets og beskæftigelsesgabets lukkes gradvist frem mod 2019.
- Timeproduktivitetens væksten i private byerhverv er 1¼ pct. årligt strukturelt i 2017-2020. Den potentielle BVT-vækst frem mod 2020 er knap 2 pct. pr. år, og inklusive normaliseringen af konjunkturerne er BNP-væksten omkring 2¼ pct. årligt frem mod 2020.
- Den strukturelle bruttoledighed anslås til knap 3½ pct. af arbejdsstyrken (ekskl. orlov) i 2020.

Tabel a**Forudsætninger om udlandsvækst mv.**

Årlig stigning, pct.	2017	2018	2019	2020
Handelsvægtet BNP-vækst, OECD-lande	2,5	2,4	2,4	2,4
Oliepris (Brent), dollar pr. tønde	70	80	90	100
Dollarkurs, kr. pr. dollar	6,7	6,5	6,4	6,3
Rente 10-årig statsobligation, pct. p.a.	2,0	2,5	2,9	3,3

Det er lagt til grund, at den nuværende genopretningsperiode efter den globale krise vil tage ca. ti år. Det er en lang periode sammenlignet med andre lavkonjunkturer. Det skal ses i sammenhæng med, at genopretningen efter tilbageslag med udgangspunkt i finansielle kriser erfaringsmæssigt tager særligt lang tid.

Samlet set ventes der på den baggrund en gennemsnitlig vækst i BNP på 2¼ pct. om året i årene 2017-2020, jf. *tabel 1.2*. Væksten afspejler en gennemsnitlig vækst i produktionspotentialt (målt ved potentiel BVT) på knap 2 pct. årligt og et konjunkturmæssigt vækstbidrag på ¼ pct.-point pr. år, der afspejler lukningen af outputgabets frem mod 2019.

Under genopretningen til en normal konjunktursituation skønnes et fald i ledigheden til 100.000 personer i 2019 fra 123.000 personer i 2016 og en stigning i beskæftigelsen (ekskl. orlov) på 103.000 personer fra 2016 til 2019. Fremgangen i beskæftigelsen frem mod lukningen af outputgabets skal ses på baggrund af en forventet stigning i den strukturelle beskæftigelse (ekskl. orlov) på 56.000 personer i perioden, som hovedsageligt skyldes gennemførte reformer, herunder tilbagetrækningsreformen fra 2011.

Tabel 1.2
Nøgletal for dansk økonomi 2017-2020

	2017	2018	2019	2020
Outputgab og reale vækstrater (pct.)				
Outputgab (pct. af BNP)	-0,6	-0,3	0,0	0,0
BVT	2,3	2,4	2,3	1,8
BNP	2,2	2,5	2,3	1,9
Efterspørgsel, realvækst, pct.				
Privat forbrug	2,3	2,4	2,4	2,1
Offentligt forbrug	0,5	1,2	0,8	0,8
Faste bruttoinvesteringer	6,1	5,6	5,9	5,3
Eksport	4,3	4,3	3,8	4,1
Import	5,1	5,1	4,5	5,2
Arbejdsmarked³⁾ og produktivitet				
Arbejdsstyrkevækst (pct.)	0,9	1,0	1,0	0,6
Beskæftigelsesvækst (pct.)	1,2	1,3	1,2	0,6
Strukturel ledighed (pct. af arbejdsstyrken)	3,4	3,4	3,4	3,4
Registreret ledighed (pct. af arbejdsstyrken)	4,0	3,7	3,4	3,4
Timeproduktivitet, hele økonomien	1,2	1,0	1,1	1,1
Timeproduktivitet, private byerhverv	1,2	1,2	1,3	1,2

1) Væksten i 2017-2019 er inkl. konjunkturgenopretning.

2) Fra og med 2020 følger BNP-væksten den potentielle vækst.

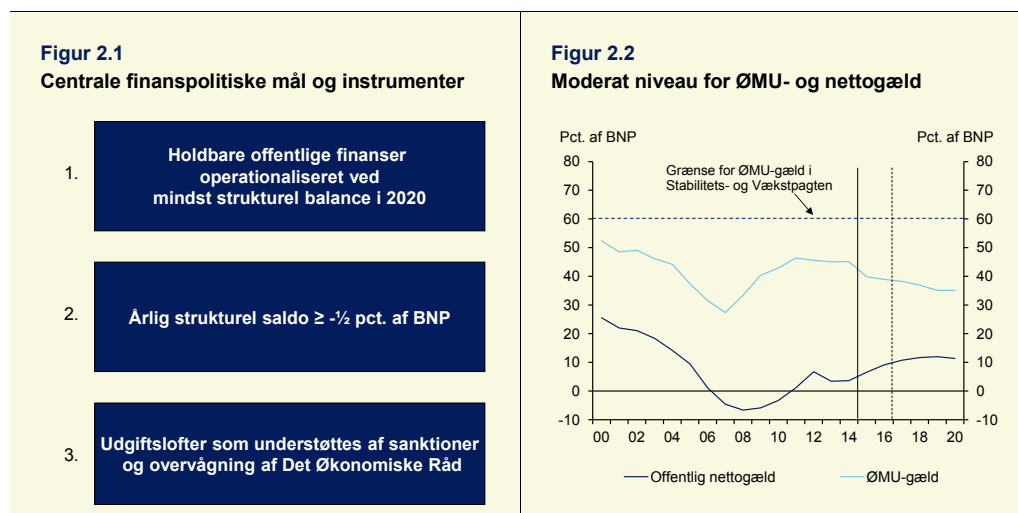
3) Beskæftigelse og arbejdsstyrke er opgjort ekskl. personer på orlov.

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

2. Finanspolitikken og udvikling i de offentlige finanser

Finanspolitikken tilrettelægges inden for de rammer, der følger af budgetloven og de mellemfristede mål for dansk økonomi. Den årlige finanspolitik skal tilrettelægges, så den overholder budgetlovens grænse for strukturelle underskud på 0,5 pct. af BNP og de gældende udgiftslofter. Samtidig er det et vigtigt hensyn at holde den faktiske offentlige saldo inden for rammerne af EU's Stabilitets- og Vækstpagt. Frem mod 2020 skal de offentlige underskud gradvist mindskes frem mod målet om mindst balance mellem de offentlige indtægter og udgifter i 2020.

De ansvarlige finanspolitiske rammer og en moderat udvikling i den offentlige gæld understøtter den høje grad af tillid til dansk økonomi. Som et af kun otte OECD-lande har Danmark den bedst mulige kreditvurdering (AAA) hos de store internationale kreditvurderingsbureauer.

Kilde: Egne beregninger.

De senere år har finanspolitikken været lempelig for at understøtte vækst og beskæftigelse under den økonomiske krise. Men efter et langtrukket globalt tilbageslag er dansk økonomi nu inde i et opsving med stigende beskæftigelse og uafbrudt vækst siden medio 2013. Det er derfor centralt, at finanspolitikken tilpasses til en ny konjunktursituation. Det skal ikke mindst ses i sammenhæng med, at pengepolitikken fortsat er lempelig. Det øger alt andet lige kravet til en stramning af finanspolitikken, så den økonomiske politik under ét er afstemt med konjunktursituationen.

I de kommende år bør finanspolitikken således strammes i forhold til det lempelige udgangspunkt. Det er afgørende i forhold til at sikre, at stabiliseringspolitikken er symmetrisk henover de økonomiske konjunkturer – så lempelser under lavkonjunkturer modsvares af tilsvarende stramninger, når konjunkturerne bedres. Samtidig er en normalisering af finanspolitikken på linje med det forudsatte central i forhold til at sikre en troværdig tilpasning mod målet om mindst strukturel balan-

ce i 2020, som er forenelig med finanspolitisk holdbarhed. Det gælder blandt andet den forudsatte tilpasning af de offentlige investeringer.

Som følge af folketingsvalget i juni og det efterfølgende regeringsskifte blev der i august alene fremsat et teknisk finanslovsforslag for 2016, som ikke afspejlede regeringens finanspolitiske prioriteringer. Det bemærkes, at nye oplysninger i forbindelse med augustvurderingen indebar, at det var nødvendigt at reducere det finanspolitiske råderum med 3 mia. kr. årligt i 2016-2020, hvilket blev lagt til grund for augustfremskrivningen.

På baggrund af regeringens fulde finanslovsforslag for 2016, som genfremsættes i forbindelse med Folketingets åbning i begyndelsen af oktober, er der udarbejdet en opdateret status for de offentlige finanser frem mod 2020. Parallelt med genfremsættelsen af finanslovsforslaget for 2016 fremsættes forslag til ændring af de gældende udgiftslofter for 2015-2018 samt forslag til udgiftslofter for 2019. Lovforslagene om udgiftslofter afspejler virkningerne af regeringens politiske prioriteringer i forbindelse med finanslovsforslaget for 2016, herunder den nødvendige konsolideringen af de offentlige finanser identificeret i forbindelse med augustvurderingen.

2.1 Udvikling i faktisk og strukturel saldo frem mod 2020

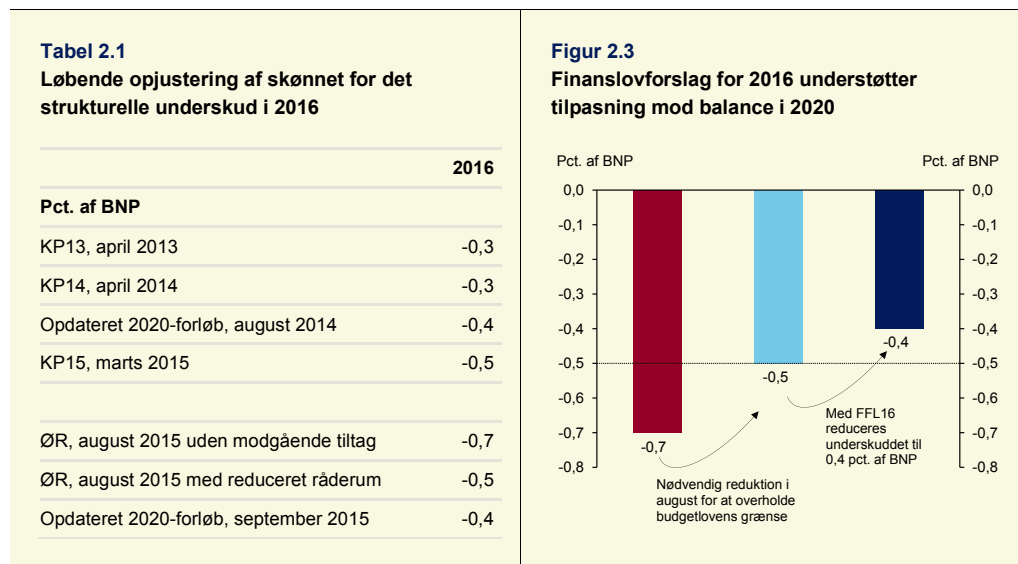
Finanspolitikken tilrettelægges primært med udgangspunkt i den strukturelle saldo, som er rensat for konjunkturafløede udsving i de offentlige finanser og andre midlertidige udsving i blandt andet indtægterne fra Nordsøen og pensionsafkastskatten afledt af udviklingen på de finansielle markeder mv.

Med budgetloven er der skabt en kobling mellem den samlede udvikling i de offentlige finanser målt ved den strukturelle saldo og udgiftsstyringen i stat, kommuner og regioner. Der fastsættes således løbende udgiftslofter for en fireårig periode med afsæt i et mellemfristet forløb, hvor budgetlovens grænse er overholdt og hvor der er en gradvis tilpasning af det strukturelle underskud frem mod målet om balance i 2020.

Der har imidlertid været en tendens til, at det strukturelle underskud i 2016 er øget i forhold til *Danmarks Konvergensprogram 2013* (KP13), som udgiftslofterne for 2016 oprindeligt blev fastsat på baggrund af. Det afspejler, at der er fremskrivningsusikkerhed, herunder ikke mindst hvad angår indtægtssiden. Senest indebar nye statistiske oplysninger i forbindelse med *Økonomisk Redegørelse, august 2015* at det udgiftspolitiske råderum måtte reduceres med 3 mia. kr. for at overholde budgetlovens grænse i 2016, *jf. tabel 2.1*. Svækkelsen af den strukturelle saldo siden KP13 indebærer, at tilpasningen mod strukturel balance i 2020 alt andet lige er stejlere end forudsat, da udgiftslofterne oprindeligt blev fastlagt.

På baggrund af regeringens fulde finanslovsforslag for 2016 mv., som er indregnet i septembervurderingen, reduceres det strukturelle underskud til 0,4 pct. af BNP i 2016, *jf. figur 2.3*. Det skal ses i lyset af, at der på finanslovsforslaget er prioriteret

midler til en yderligere saldforbedring med henblik på at tilrettelægge en finanspolitik med tiltagende afstand til budgetlovens grænse. Der er usikkerhed forbundet med skøn for den strukturelle saldo, herunder i forbindelse med tilgang af nye oplysninger fra vurdering til vurdering.

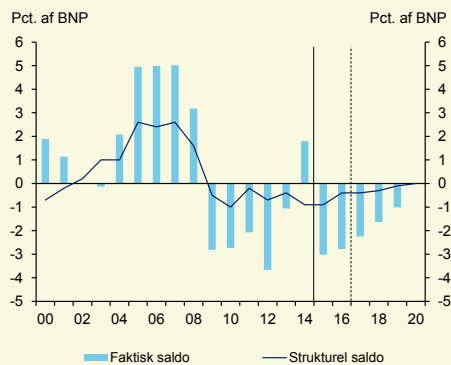
Kilde: Økonomisk Redegørelse, august 2015, Kasseeftersyn – strammere rammer for de offentlige finanser, august 2015, Opdateret 2020-forløb, september 2015 og egne beregninger.

Fra et skønnet strukturelt underskud på 0,4 pct. af BNP i 2016 forbedres den strukturelle saldo i fremskrivningen frem mod målet om mindst balance mellem indtægter og udgifter i 2020. Den viste tilpasning mod balance i 2020 forudsætter, at finanspolitikken tilpasses som forudsat, herunder de offentlige investeringer, *jf. nærmere nedenfor*. Herudover er tilpasningen særligt følsom over for udviklingen i strukturelle forhold, herunder udviklingen i beskæftigelsen og de offentlige indtægter.

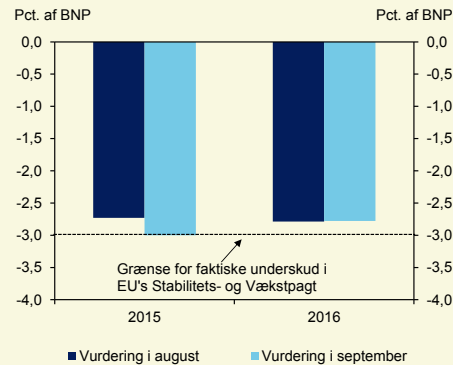
På linje med auguststvurderingen er målet om mindst strukturel balance i 2020 den bindende målsætning i *Opdateret fremskrivning, september 2015*, mens holdbarhedsindikatoren er svagt positiv svarende til 0,2 pct. af BNP. Den positive holdbarhedsindikator dækker over en periode med tiltagende pres og voksende underskud på de offentlige finanser fra ca. 2025 til omkring 2040 og en forbedring derefter med de anvendte forudsætninger – den såkaldte hængekøjeudfordring.

Figur 2.4
Faktisk og strukturel saldo forbedres frem mod målet om balance i 2020

Figur 2.5
Faktisk underskud skønnes øget i 2015 i forhold til augustvurderingen

Anm.: Det er EU's tal og prognoser, der er afgørende for EU's underskudsprocedure og henstillinger i henhold til Stabilitets- og Vækstpagten. I figur 2.5 vises Finansministeriets skøn for den faktiske saldo.

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

I augustvurderingen blev det faktiske underskud skønnet til 2,7 pct. af BNP i 2015 og 2,8 pct. af BNP i 2016. Udviklingen i aktiekurser og oliepriser siden augustvurderingen skønnes at svække den faktiske saldo i 2015 afledt af lavere forventede indtægter fra Nordsøen og pensionsafkastskatten. Samlet set skønnes det faktiske underskud øget til 3,0 pct. af BNP i 2015, men omtrent uændret i 2016. Den efterfølgende forbedring af den faktiske saldo frem mod 2020 skal ses i sammenhæng med den forudsatte konjunkturalisering frem mod 2019.

Den faktiske saldo er særdeles følsom over for konjunkturudviklingen og kan påvirkes betydeligt af midlertidige udsving på de finansielle markeder mv. Det gælder ikke mindst indtægterne fra pensionsafkastskatten, hvor ændrede forudsætninger kan give anledning til markante skønsvind. Derfor er den faktiske saldo heller ikke et godt styringsredskab. Det er dog et vigtigt hensyn at holde den faktiske saldo inden for rammerne af EU's Stabilitets- og Vækstpagt. Det skal ses i lyset af, at en overskridelse af EU's grænse for faktisk underskud på 3 pct. af BNP vil føre til en ny henstilling fra EU om at bringe underskuddet tilbage under 3 pct. af BNP inden for en given frist og gennemføre strukturelle budgetforbedringer med som minimum 0,5 pct. af BNP årligt i henstillingsperioden. Det gælder medmindre, at EU vurderer, at overskridelsen er begrænset og midlertidig.

Hensynet til den faktiske saldo skal ikke mindst ses i lyset af udfordringerne med Et Fælles Inddrivelsessystem (EFI), som vurderes at kunne have negative virkninger på den faktiske saldo. Herunder vurderes der at være en betydelig risiko for, at der skal foretages ekstraordinære afskrivninger af offentlige restancer mv., der blandt som følge af fejl i EFI ikke længere er retskraftige. Det vurderes at kunne svække de offentlige finanser i 2015. Virkningerne konsolideres og der indarbejdes skøn herfor i forbindelse med *Økonomisk Redegørelse, december 2015*.

Beregning af den strukturelle saldo med udgangspunkt i den faktiske saldo

Beregningsen af den strukturelle saldo foretages ved, at den faktiske offentlige saldo korrigeres for de udsving, der vurderes at følge af konjunkturerne og en række andre midlertidige forhold.

Det strukturelle underskud på 0,4 pct. af BNP i 2016 beregnes eksempelvis med udgangspunkt i det skønnede faktiske underskud på 2,8 pct. af BNP, *jf. tabel 6.4* (pkt. 1). Da de aktuelle konjunkturer er svagere end i en normalsituation, skal den faktiske saldo korrigeres for den svækkelse, som de svagere konjunkturer medfører. Den beregnede svækkelse af saldoen som følge af svagere konjunkturer udgør ca. 1,1 pct. af BNP (pkt. 2). Den negative effekt fra konjunkturerne er lavere i 2016 end i 2015, hvilket skyldes, at både beskæftigelse og produktion er i fremgang og dermed bidrager mindre negativt til de offentlige finanser. Herudover er den faktiske offentlige saldo korrigeret for udsving i en række særlige poster (pkt. 3-8), hvor Nordsø-indtægterne, pensionsafkastskatten, proventuet fra selskabsskat og registreringsafgift mv. samlet set vurderes at ligge ca. 1,3 pct. af BNP under det strukturelle niveau i 2016, *jf. tabel 2.2*.

Herudover korrigeres der for øvrige forhold (pkt. 9), som navnlig skal ses i lyset af, at der i nogle år kan være engangsforhold, dvs. særlige forhold af ikke-tilbagevendende karakter, som påvirker den faktiske saldo uden at have særlig betydning for det finanspolitiske råderum.

Tabel 2.2
Fra faktisk til strukturel saldo

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Pct. af BNP							
1. Faktisk saldo	1,8	-3,0	-2,8	-2,3	-1,6	-1,0	0,0
<i>Heraf bidrag til den faktiske saldo fra:</i>							
2. Konjunkturgab	-1,8	-1,4	-1,1	-0,7	-0,4	0,0	-
3. Selskabsskat ¹⁾	-0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-
4. Registreringsafgift	-0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-
5. Pensionsafkastskat	1,7	-0,6	-0,4	-0,9	-0,9	-0,8	-
6. Nordsø-indtægter	-0,3	-0,7	-0,6	-0,3	-0,1	0,0	-
7. Netto rentebetalinger og udbytter ¹⁾	0,1	-0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	-
8. Specielle budgetposter ²⁾	-0,3	0,3	-0,2	0,0	0,0	0,0	-
9. Øvrige forhold ⁴⁾	3,4	0,6	0,0	-0,1	-0,1	-0,1	-
10. Strukturel saldo (1-2-3-4-5-6-7-8-9)⁵⁾	-0,9	-0,9	-0,4	-0,4	-0,3	-0,1	0,0
<i>Memopost</i>							
Sammenvejet konjunkturgab	-2,4	-1,8	-1,4	-0,9	-0,5	0,0	0,0

Anm: Afrundinger kan medføre, at tallene ikke summer til totalen

- 1) Eksklusive indtægter vedr. Nordsø-aktiviteter.
- 2) Indeholder diverse drifts- og kapitaloverførsler (netto). Det strukturelle niveau er i 2012 korrigeret for virkningen af tilbagebetalingen af efterlønsbidrag.
- 4) Indeholder korrektion for PSO-afgiften, forskelle i tilsagnsniveau og afløb for udviklingsbistanden. Herudover korrigeres der for følgende engangsforhold: Engangsindtægter på hhv. 29¼ mia. kr. i 2013 og 58½ mia. kr. i 2014 afledt af muligheden for at omlægge eksisterende kapitalpensioner. Engangsindtægter på 15 mia. kr. i 2015 afledt af pensionspakken fra oktober 2014. Afledt af skatterabatten vedrørende omlægning af eksisterende kapitalpensioner anslås de ordinære indtægter at være fremrykket med henholdsvis godt 5 mia. kr. i 2013 og godt 2 mia. kr. i 2014 fra perioden 2015-19. Herudover korrigeres der for ændret indfasning af EU-rabatten mellem 2015 og 2016 svarende til korrektionen af udgiftslofterne. Øvrige forhold indeholder også en omregning af strukturel saldo i pct. af faktisk BNP til pct. af strukturelt BNP. I 2014 er der desuden korrigeret for nye oplysninger om de offentlige indtægter, som endnu ikke er afspejlet i Danmarks Statistiks opgørelse af den faktiske offentlige saldo i 2014.
- 5) Strukturel saldo opgjort i pct. af strukturelt BNP.

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

2.2 Råderum i finanspolitikken og nødvendige tilpasninger

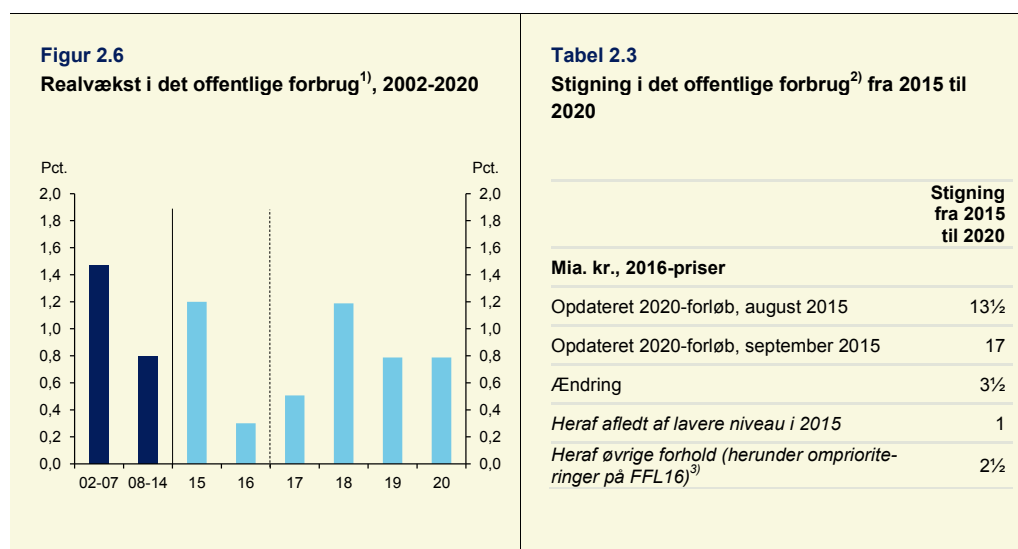
I forbedringen af den strukturelle saldo frem mod målet om mindst balance i 2020 er indeholdt, at det offentlige forbrug kan vokse med ca. 0,7 pct. i gennemsnit årligt i 2016-2020, *jf. figur 2.6*. Det offentlige forbrug frem mod 2020 afspejler det finanspolitiske råderummet i den økonomiske politik, herunder bl.a. det frigjorte råderum fra prioriteringerne på det fulde finanslovsforslag for 2016 og fra refusionsomlægningen i 2018-2020 er opgjort som offentligt forbrug.¹ Forbrugsvæksten kan løbende justeres i forbindelse med politiske prioriteringer til øvrige formål

¹ Det bemærkes, at der er forudsat en relativ høj realvækst i det offentlige forbrug i 2018 (1,2 pct.). Det afspejler bl.a., at Boligjob-ordningen udløber i 2018 og samt at en teknisk mindredisponering, der i 2016-2017 forbedrer de offentlige finanser, ikke videreføres i 2018 og frem.

mv. Det såkaldte demografiske træk på det offentlige forbrug er opgjort til at vokse med ca. 0,5 pct. om året i 2016-2020.

Realvæksten i det offentlige forbrug udgør en central forudsætning i forbindelse med fastsættelsen af driftsudgiftslofterne for stat, kommuner og regioner. I det nye forslag til driftsudgiftslofterne for 2019 er der således blandt andet taget udgangspunkt i en realvækst i forbrugsudgifterne på ca. 0,8 pct. i 2019.

Når der tages højde for virkninger af det fulde finanslovsforslag for 2016 og øvrige opdateringer i forbindelse med den opdaterede septemberfremskrivning kan det offentlige forbrug fra 2015 til 2020 vokse med godt 17 mia. kr. mod ca. 13½ mia. kr. i augustfremskrivningen, *jf. tabel 2.3*. Den højere vækst frem mod 2020 skal blandt ses i lyset af, at der omprioriteres midler fra andre udgiftsområder til offentligt forbrug, herunder udviklingsbistanden mv. Hertil kommer, at det offentlige forbrugsniveau er nedjusteret med ca. 1 mia. kr. i 2015, hvilket isoleret set medfører, at væksten fra 2015 til 2020 bliver tilsvarende større.

- 1) Realvæksten i det offentlige forbrug afspejler output-metoden, der i forbindelse med hovedrevisionen af nationalregnskabet i efteråret 2014 blev implementeret i nationalregnskabet. Det bemærkes, at det indtil videre i forbindelse med skøn for realvæksten i det offentlige forbrug (dvs. 2015-2020) forudsættes, at der ikke er nogen forskel på opgørelsen ifølge hhv. den hidtidige input-metode og den nye output-metode.
- 2) Opgjort som det offentlige forbrug (ekskl. afskrivninger)
- 3) Herunder omprioritering af midler fra andre udgiftsområder til offentligt forbrug, fx udviklingsbistanden mv. Endvidere budgetteres asyludgifterne flerårigt på det fulde finanslovsforslag for 2016. Det medfører en teknisk opjustering af det offentlige forbrug i 2017 og frem.

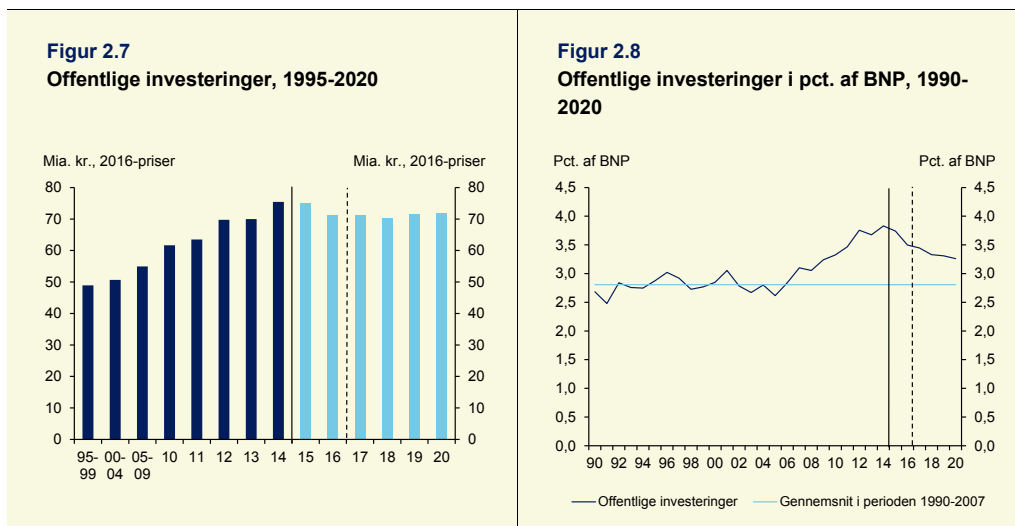
Kilde: Danmarks Statistik, Opdateret 2020-forløb, august 2020 og egne beregninger.

De offentlige investeringer skal tilpasses som forudsat i fremskrivningen

De offentlige investeringer har i de senere år været historisk høje. Det afspejler blandt andet politisk aftalte forhøjelser af investeringsniveauerne med henblik på at understøtte den økonomiske aktivitet under lavkonjunktoren.

I den mellemfristede fremskrivning er der forudsat en gradvis normalisering af de aktuelt høje offentlige investeringsniveauer fra 3½ pct. af BNP i 2016 til 3¼ pct.

af BNP i 2020, *jf. figur 2.8*. Normaliseringen skal ses i sammenhæng med, at konjunkturerne forventes normaliseret frem mod 2019. De offentlige investeringer vil på den baggrund dog fortsat være betydeligt højere end det historiske gennemsnit for perioden 1990-2007.

Anm.: Den viste udvikling i de offentlig investeringer svarer til det forudsatte investeringsomfang frem mod 2020.
Kilde: Danmarks Statistik, Økonomisk Redegørelse, august 2015 og egne beregninger.

På linje med augustvurderingen skønnes de offentlige investeringer at ligge over de forudsatte niveauer i fremskrivningen. Der er derfor behov for at tilpasse de offentlige investeringer i de kommende år, *jf. Kasseeftersyn*, august 2015. Det er centralt i forhold til at opretholde den viste tilpasning mod strukturel balance i 2020.

Det bemærkes, at der er betydelig usikkerhed forbundet med opgørelsen af forskellen mellem det skønnede og forudsatte niveau for de offentlige investeringer som følge af forskydninger i byggeaktiviteten mv. imellem de enkelte år på f.eks. de store infrastrukturprojekter, sygehusbyggeriet mv. Tilpasningen i 2017-2019 vil ske med afsæt i aktuelle skøn for projektfremdrift mv. senest i forbindelse med tilrettelæggelsen af finanspolitikken for de enkelte år.

2.3 Driftslofter for stat, kommune og regioner

I forbindelse med genfremsættelsen af finanslovsforslaget for 2016 er der fremsat lovforslag om ændrede udgiftslofter i 2015-18 og lovforslag om udgiftslofter for det nye fjerde år i 2019. Lovforslagene afspejler virkningerne af regeringens politiske prioriteringer i forbindelse med finanslovsforslaget for 2016, herunder konsolideringen af de offentlige finanser. Lovforslagene afspejler desuden et årligt omprioriteringsbidrag på 1 pct. i kommuner og i forhold til regionerne 1 pct. fra de regionale udviklingsopgaver samt 1 pct. af administrationen på sundhedsområdet.

De loftsbelagte udgifter under driftslofterne i stat, kommuner og regioner omfatter navnlig driftsudgifter og erhvervstilskud mv., som i forbindelse med loftfastsættelsen fremskrives med væksten i det offentlige forbrug, *jf. boks 2.1*. Herudover

omfatter det statslige delloft for driftsudgifter udgifter til udlandet i form af EU-bidrag og udviklingsbistand mv. samt udgifter til forskning og udvikling, som fremskrives særskilt, *jf. også "Dokumentation for fastsættelsen af udgiftslofter for 2019" på www.fm.dk.*

I det mellemfristede 2020-forløb er der plads til en gennemsnitlig realvækst i ressourcerne til offentligt forbrug på ca. 0,7 pct. om året i 2016-2020. I 2019 udgør den forudsatte realvækst i det offentlige forbrug ca. 0,8 pct.

I forbindelse med 2020-fremskrivningen og loftfastsættelsen er det finanspolitiske råderum i den økonomiske politik foreløbigt henført til det offentlige forbrug og det statslige delloft for driftsudgifter. I takt med eventuelle kommende politiske prioriteringer af nye initiativer uden for det statslige delloft for driftsudgifter vil udgiftslofterne skulle tilpasses. Det kan i den forbindelse besluttes at tilbageføre noget af råderummet til prioriterede indsatser i kommuner og regioner.

Det statslige, kommunale og de to regionale driftsudgiftslofter, der fremgår af lovforslaget om ændrede udgiftslofter frem til 2018 og lovforslaget om udgiftslofter for det nye fjerde år i 2019 er vist i tabel 2.1 nedenfor.

Den forudsatte realvækst i det offentlige forbrug indebærer sammen med fremskrivningen af en række øvrige loftsbelagte udgifter, at de loftsbelagte driftsudgifter i stat, kommuner og regioner kan svare til 546,7 mia. kr. i 2019 (2016-priser), *jf. tabel 2.1*. Det er ca. 0,7 pct. højere end de fastsatte lofter for 2018.²

Tabel 2.1
Driftslofter for stat, kommuner og regioner i 2016-2019

	2016	2017	2018	2019
Mia. kr., 2016-priser				
Statsligt delloft for driftsudgifter	182,7	190,5	199,9	206,2
Kommunalt udgiftsloft	237,4	235,0	232,7	230,4
Regionalt delloft for sundhedsudgifter	107,4	107,4	107,3	107,2
Regionalt delloft for udviklingsopgaver	3,0	3,0	2,9	2,9
Loftsbelagte driftsudgifter i alt	530,5	535,9	542,8	546,7

Kilde: Finanslovforslaget for 2016.

Med de fremsatte udgiftslofter for 2019 er hele den offentlige forbrugsvækst som udgangspunkt placeret under det statslige delloft for driftsudgifter. Omprioriteringsbidraget på 1 pct. for kommuner samt 1 pct. for regionernes udvik-

² Det bemærkes, at udgifterne til forskning og udvikling i forbindelse med revisionen af nationalregnskabet i efteråret 2014 blev omklassificeret og på den baggrund ikke længere indgår i det offentlige forbrug i nationalregnskabet. Til brug for fastsættelsen af udgiftslofterne for 2019 fremskrives udgifterne til forskning og udvikling derfor særskilt på linje med de loftsbelagte udgifter til udlandet, herunder EU-bidrag og udviklingsbistand.

lingsopgaver og administrationen på sundhedsområdet er desuden indarbejdet i det statslige delloft for driftsudgifter, *jf. ovenfor*.

Der vil i forbindelse med det årlige bloktilskudsaktstykke være mulighed for at tilføre midler til kommuner og regioner ved en udgiftsneutral omprioritering fra det statslige delloft for driftsudgifter til det kommunale og regionale udgiftsloft.

Boks 2.1

Driftslofter for 2019: Beregningsforudsætninger

Afgrænsningen af de fastsatte driftslofter tager afsæt i de statslige, kommunale og regionale budgetter, der er forskellig fra afgrænsningen af de offentlige udgifter i nationalregnskabet.

Driftslofterne omfatter primært driftsudgifter, der indgår i det offentlige forbrug i nationalregnskabet, en række tilskud, som på nationalregnskabsform kan henføres til subsidier, udgifter til forskning og udvikling, som indgår i det offentlige investeringer samt udgifter til udlandet i form af blandt andet EU-bidrag og udviklingsbistand.

I forbindelse med fastsættelsen af udgiftslofterne for 2019 er de loftsbelagte udgifter på budgetform således fremskrevet med den nationalregnskabsmæssige udvikling i det offentlige forbrug mv. i det mellemfristede 2020-forløb.

Driftsudgifter: De loftsbelagte driftsudgifter fremskrives med realvæksten i det offentlige forbrug (ekskl. afskrivninger). I det mellemfristede 2020-forløb udgør realvæksten i det offentlige forbrug ca. 0,8 pct. i 2019. Det bemærkes, at der i forbindelse med loffastsættelsen korrigeres for udviklingen i de driftsudgifter til aktivering, der er omfattet af det statslige delloft for indkomstoverførsler.

Erhvervstilskud/subsidier: De loftsbelagte udgifter til subsidier – som i den mellemfristede fremskrivning blandt andet er dækket af udgifterne til jernbanedrift og øvrige varefordelte og ikke-varefordelte subsidier – fremskrives med vækstraten i det offentlige forbrug.

EU-bidrag: De loftsbelagte udgifter til henholdsvis moms- og BNI-bidrag fremskrives svarende til budgetteringen på finanslovsforslaget for 2016.

Udviklingsbistand: Fremskrivningen af udviklingsbistanden tager udgangspunkt i en konstant andel af BNI på 0,7 pct. svarende til budgetteringen på finanslovsforslaget for 2016.

Bloktilskud til Færøerne og Grønland: Bloktilskuddet til Grønland fastholdes reelt i fremskrivningen ved at fremskrive udgifterne med prisudviklingen på offentligt varekøb og lønsum, mens bloktilskuddet til Færøerne er fastholdt på udgiftsniveauet i 2013.

2.4 Statsligt delloft for indkomstoverførsler

Det statslige delloft for indkomstoverførsler omfatter den statslige andel af udgifterne til blandt andet folkepension, førtidspension, efterløn, sygedagpenge mv. Udgifterne til ledighedsrelaterede og dermed stærkt konjunkturfølsomme indkomstoverførsler som a-dagpenge og kontanthjælp er ikke omfattet af udgiftsloftet for at sikre, at de automatiske stabilisatorer kan virke.

I forbindelse med lovforslaget om ændrede udgiftslofter i 2015-18 er det statslige delloft for indkomstoverførsler korrigeret som følge af de politiske prioriteringer på finanslovsforslaget for 2016 mv. Det statslige delloft for indkomstoverførsler i 2019 er fastsat i overensstemmelse med det opdaterede mellemfristede 2020-forløb, og svarer som udgangspunkt til budgetteringen af de loftsbelagte statslige indkomstoverførsler i 2019 på finanslovsforslaget for 2016 (BO3-året) tillagt en

udsvingsbuffer, jf. også ”Dokumentation for fastsættelsen af udgiftslofter for 2019” på www.fm.dk.

Det statslige delloft for indkomstoverførsler i 2019 er lavere end de gældende udgiftslofter for 2016-18, jf. tabel 2.2. Det statslige delloft for indkomstoverførsler i 2019 afspejler blandt andet, at udgifterne til efterløn og folkepension reduceres fra 2018 til 2019 på finanslovsforslaget for 2016, hvilket blandt andet skal ses i lyset af den gradvise forhøjelse af efterløns- og folkepensionsalderen, jf. *Aftale om senere tilbagetrækning* (maj 2011).

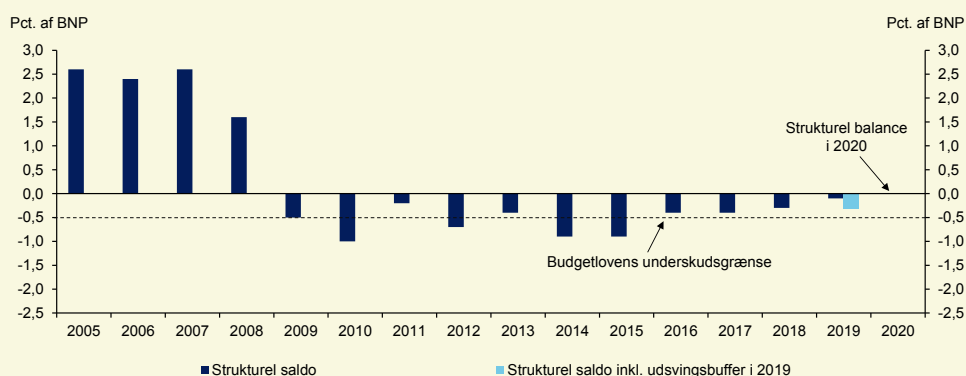
Tabel 2.2
Statsligt delloft for indkomstoverførsler i 2016-2019

	2016	2017	2018	2019
Mia. kr., 2016-priser				
Statsligt delloft for indkomstoverførsler	257,4	257,6	254,6	252,6

Kilde: Finanslovsforslaget for 2016.

Der er ligesom ved loftfastsættelsen for 2018 tillagt en udsvingsbuffer på 5 mia. kr. til uforudsete udgifter under det statslige delloft for indkomstoverførsler i 2019. I fremskrivningen, som indregner de faktiske skøn for de loftsbelagte udgifter til indkomstoverførsler skønnes et strukturelt underskud på 0,1 pct. af BNP i 2019, jf. figur 2.9. Hvis det som følge af ændrede skøn viser sig, at de loftsbelagte udgifter vokser mere end forudsat – og udsvingsbufferen dermed kommer helt eller delvist i brug vil det isoleret set svække den strukturelle saldo i 2019. Den strukturelle saldo vil som udgangspunkt blive svækket nogenlunde tilsvarende med forøgelsen af de loftsbelagte udgifter, jf. nærmere i boks 2.4 i *Opdateret 2020-forløb, august 2014*. En buffer på 5 mia. kr. i 2015 svarer til ca. ¼ pct. af BNP og vil således kunne rummes inden for budgetlovens grænse sammen med det aktuelle skøn for det underskuddet i 2019.

Figur 2.9
Skøn for strukturel saldo

Kilde: Egne beregninger.

Bilagstabeller

Bilagstabel B.1								
Befolkning og arbejdsmarked (mellemløst sigt)								
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
1.000 personer								
Samlet befolkning	5.615	5.643	5.674	5.700	5.725	5.748	5.771	5.794
I arbejdsstyrken (ekskl. orlov)	2.775	2.789	2.810	2.827	2.856	2.886	2.916	2.934
Samlet beskæftigelse (ekskl. orlov)	2.657	2.683	2.709	2.733	2.766	2.802	2.837	2.854
- heraf i støttet beskæftigelse ¹	73	64	60	55	50	45	42	40
Nettoledige	118	107	101	94	90	84	80	81
Bruttoledige (inkl. aktiverede)	153	135	128	123	115	106	99	100
Uden for arbejdsstyrken	2.840	2.854	2.864	2.873	2.869	2.862	2.855	2.860
- aktiverede dagpenge- og kontant- hjælpsmodtagere ²	36	28	28	28	25	22	19	19
- førtidspens. uden for arbejdsstyrken	213	204	198	196	192	191	194	198
- efterlønsmodtagere	98	89	79	69	58	42	43	43
- folkepens. uden for arbejdsstyrken	884	906	927	947	966	985	976	971
- personer under 15 år	973	966	959	952	947	943	940	939
- øvrige uden for arbejdsstyrken	637	661	674	680	681	679	683	690
Strukturel beskæftigelse (ekskl. orlov)	2.736	2.754	2.767	2.780	2.797	2.817	2.837	2.854
Strukturel arbejdsstyrke (ekskl. orlov)	2.819	2.832	2.845	2.857	2.875	2.896	2.916	2.934
Strukturel nettoledighed	84	78	78	77	78	78	80	81
Gennemsnitlig arbejdstid	1.486	1.485	1.486	1.486	1.484	1.484	1.483	1.485

Anm.: Forløbet frem mod 2020 tager afsæt i prognosen fra Økonomisk Redegørelse, august 2014.

- 1) Omfatter personer i beskæftigelse med løntilskud (herunder fleksjob og skånejob) samt aktiverede kontant-hjælpsmodtagere i virksomhedspraktik.
- 2) Omfatter kun arbejdsmarkedssparate kontanthjælpsmodtagere. Antallet af aktiverede dagpengemodtagere og arbejdsmarkedssparate kontanthjælpsmodtagere er opgjort inkl. løntilskud og individuel jobtræning.

Kilde: Danmarks Statistik, DREAM og egne beregninger.

Bilagstabel B.1 (fortsat)**Befolkning og arbejdsmarked (langt sigt)**

	2020	2030	2040	2050	2060	2070	2080
1.000 personer							
Samlet befolkning	5.794	6.035	6.186	6.277	6.407	6.573	6.750
I arbejdsstyrken (ekskl. orlov)	2.934	3.012	3.060	3.198	3.348	3.446	3.559
Samlet beskæftigelse(ekskl. orlov)	2.854	2.931	2.978	3.112	3.258	3.353	3.463
- heraf i støttet beskæftigelse ¹	40	21	21	22	24	24	25
Nettoledige	81	81	82	86	90	92	95
Bruttoledige (inkl. aktiverede)	100	100	102	107	112	115	119
Uden for arbejdsstyrken	2.860	3.023	3.125	3.078	3.059	3.127	3.191
- aktiverede dagpenge- og kontant-hjælpsmodtagere ²	19	19	20	21	22	23	24
- førtidspens. uden for arbejdsstyrken	198	208	219	245	283	298	318
- efterlønsmodtagere	43	28	14	11	12	13	13
- folkepens. uden for arbejdsstyrken	971	1029	1058	1009	892	884	924
- personer under 15 år	939	1023	1061	1013	1059	1100	1075
- øvrige uden for arbejdsstyrken	690	715	754	779	792	810	838
Strukturel beskæftigelse (ekskl. orlov)	2.854	2.931	2.978	3.112	3.258	3.353	3.463
Strukturel arbejdsstyrke (ekskl. orlov)	2.934	3.012	3.060	3.198	3.348	3.446	3.559
Strukturel nettoledighed	81	81	82	86	90	92	95
Gennemsnitlig arbejdstid	1.485	1.494	1.490	1.489	1.501	1.498	1.493

- 1) Omfatter personer i beskæftigelse med løntilskud (herunder fleksjob og skånejob) samt aktiverede kontant hjælpsmodtagere i virksomhedspraktik.
- 2) Omfatter kun arbejdsmarkedssparate kontanthjælpsmodtagere. Antallet af aktiverede dagpengemodtagere og arbejdsmarkedssparate kontanthjælpsmodtagere er opgjort inkl. løntilskud og individuel jobtræning.

Kilde: Danmarks Statistik, DREAM og egne beregninger.

Bilagstabel B.2**Personer på indkomstoverførsler (mellemløst sigt)**

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
1.000 helårspersoner								
Arbejdsløshedsdagpenge (ekskl. aktiverede)	88	87	79	70	66	62	58	58
Kontanthjælp (ekskl. aktiverede)	119	114	147	160	163	163	157	162
Aktiverede dagpenge- og kontanthjælpsmodtagere ¹	59	55	46	55	53	50	48	49
Feriedagpenge	5	5	5	5	4	4	3	3
Førtidspension ²	233	223	216	215	210	208	212	217
Efterløn	98	89	79	69	58	42	43	43
Fleksydelse	6	6	7	6	5	4	4	5
Revalideringsydelse ³	9	8	7	6	6	6	7	7
Sygedagpenge ⁴	74	72	68	65	63	66	67	68
Barselsdagpenge	52	53	53	56	57	59	61	62
Ledighedsydelse	17	17	16	16	15	15	14	14
I alt	760	730	722	723	700	679	676	687
SU	308	308	334	334	337	331	334	334
I alt inkl. SU	1.068	1.038	1.057	1.057	1.037	1.009	1.010	1.021
Folkepensionister ²	1.034	1.061	1.086	1.110	1.133	1.155	1.144	1.132
I alt inkl. SU og folkepensionister	2.102	2.099	2.142	2.167	2.170	2.165	2.154	2.153
Støttet beskæftigelse ⁵	73	64	60	55	50	45	42	40
I alt inkl. SU, folkepensionister og støttet beskæftigelse	2.175	2.164	2.202	2.222	2.219	2.210	2.196	2.193

Anm.: Forløbet frem mod 2020 tager afsæt i prognosen fra Økonomisk Redegørelse, december 2013.

- 1) Opgørelsen afviger fra andre registerbaserede opgørelser, da løntilskud og individuel jobtræning ikke er omfattet. Derudover omfattes både arbejdsmarkedsparate og ikke-arbejdsmarkedsparate kontanthjælpsmodtagere i gruppen af aktiverede dagpenge- og kontanthjælpsmodtagere.
- 2) Førtids- og folkepension er inkl. pensionister bosiddende i udlandet samt pensionister i beskæftigelse.
- 3) Ekskl. revalidering med løntilskud.
- 4) Antallet af sygedagpengemodtagere afspejler ikke det samlede sygefravær, men den del af sygefraværet, som ikke er omfattet af arbejdsgiverperioden samt sygdomsforløb blandt ledige.
- 5) Omfatter personer i beskæftigelse med løntilskud (herunder fleksjob og skånejob) samt aktiverede kontanthjælpsmodtagere i virksomhedspraktik.

Kilde: Danmarks Statistik, DREAM og egne beregninger.

Bilagstabel B.2 (fortsat)**Personer på indkomstoverførsler (langt sigt)**

	2020	2030	2040	2050	2060	2070	2080
1.000 helårspersoner							
Arbejdsløshedsdagpenge (ekskl. aktiverede)	58	59	61	63	67	69	71
Kontanthjælp (ekskl. aktiverede)	162	196	199	210	221	226	234
Aktiverede dagpenge- og kontant-hjælpsmodtagere ¹	49	49	48	51	53	53	55
Feriedagpenge	3	3	3	3	4	4	4
Førtidspension ²	217	228	239	267	307	324	345
Efterløn	43	28	14	11	12	13	13
Fleksydelse	5	4	4	3	3	4	4
Revalideringsydelse ³	7	7	7	7	8	8	8
Sygedagpenge ⁴	68	71	74	78	85	87	91
Barselsdagpenge	62	67	63	63	69	67	67
Ledighedsydelse	14	14	15	16	18	19	20
I alt	687	726	727	774	848	874	912
SU	334	322	312	347	340	336	358
I alt inkl. SU	1.021	1.048	1.039	1.121	1.188	1.211	1.271
Folkepensionister ²	1.132	1.187	1.219	1.160	1.028	1.038	1.087
I alt inkl. SU og folkepensionister	2.153	2.236	2.259	2.281	2.216	2.249	2.358
Støttet beskæftigelse ⁵	40	21	21	22	24	24	25
I alt inkl. SU, folkepensionister og støttet beskæftigelse	2.193	2.257	2.280	2.303	2.240	2.273	2.383

- 1) Opgørelsen afviger fra andre registerbaserede opgørelser, da løntilskud og individuel jobtræning ikke er omfattet. Derudover omfattes både arbejdsmarkedssparate og ikke-arbejdsmarkedssparate kontanthjælpsmodtagere i gruppen af aktiverede dagpenge- og kontanthjælpsmodtagere.
- 2) Førtids- og folkepension er inkl. pensionister bosiddende i udlandet samt pensionister i beskæftigelse.
- 3) Ekskl. revalidering med løntilskud.
- 4) Antallet af sygedagpengemodtagere afspejler ikke det samlede sygefravær, men den del af sygefraværet, som ikke er omfattet af arbejdsgiverperioden samt sygdomsforløb blandt ledige.
- 5) Omfatter personer i beskæftigelse med løntilskud (herunder fleksjob og skånejob) samt aktiverede kontant-hjælpsmodtagere i virksomhedspraktik.

Kilde: Danmarks Statistik, DREAM og egne beregninger.

Bilagstabel B.3**Nøgletal for dansk økonomi (mellemløbet)**

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Realvækst i pct.								
Privat forbrug	0,0	0,7	1,4	1,5	2,3	2,4	2,4	2,1
Offentligt forbrug ¹	-0,5	0,2	1,2	0,3	0,5	1,2	0,8	0,8
Boligbyggeri	-5,0	6,8	2,0	7,0	5,2	5,1	5,0	4,8
Erhvervsinvesteringer	3,8	1,7	3,1	6,9	8,6	7,7	7,4	6,7
- heraf materielinvesteringer	4,7	2,5	2,9	6,5	7,8	6,8	6,8	6,0
- heraf bygge- og anlægsinvest.	2,3	-1,5	3,8	8,2	11,5	11,2	9,5	9,0
Off. investeringer	0,3	7,8	-0,7	-4,8	0,0	-1,2	1,7	0,5
- heraf forskning og udvikling	4,5	2,6	-4,7	-6,9	1,7	3,2	0,5	2,9
Lagerinvesteringer ²	-0,2	0,4	-0,1	0,2	0,0	0,1	-0,1	0,0
Endelig indenlandsk anvendelse	-0,2	1,6	1,3	2,0	2,5	2,9	2,7	2,4
Eksport								
Eksport	0,8	2,6	4,0	5,0	4,3	4,3	3,8	4,1
Import	1,5	3,8	4,1	5,5	5,1	5,1	4,5	5,2
BNP	-0,5	1,1	1,5	1,9	2,2	2,5	2,3	1,9
- heraf BVT i private byerhverv	0,9	1,8	2,4	2,7	2,6	3,0	2,9	2,2
Vækst i pct.								
Timelønomkostninger	1,6	1,1	1,7	2,2	2,4	2,7	2,9	3,0
Timelønninger	1,4	1,2	1,7	2,2	2,4	2,7	2,9	3,0
Timeproduktivit, byerhverv	1,2	0,6	0,9	1,4	1,2	1,2	1,3	1,2
Priser								
Eksportpriser	0,8	-1,9	1,9	1,7	1,4	1,6	1,6	1,9
Importpriser	-0,6	-2,3	0,8	1,8	2,1	1,8	1,7	1,9
Forbrugerpriser	1,0	0,7	0,7	1,5	2,0	1,8	1,9	2,0
Kontantprisen på ejerboliger	2,7	3,4	6,5	4,0	3,5	3,5	3,0	2,2
Pct.								
Obligationsrente	1,8	1,4	0,8	1,3	2,0	2,5	2,9	3,3
Pct. af BNP								
Betalingsbalance	7,2	6,3	7,2	7,6	6,6	5,8	5,1	4,4
Offentlig sektors saldo	-1,1	1,8	-3,0	-2,8	-2,3	-1,6	-1,0	0,0
Privat finansiel opsparing	8,3	4,5	10,2	10,4	8,9	7,5	6,1	4,3
BNP								
Privat forbrug	48,8	48,6	48,3	48,2	48,4	48,4	48,5	48,5
Offentligt forbrug	26,7	26,6	26,5	26,1	25,7	25,5	25,3	25,1

Anm.: Forløbet frem mod 2020 tager afsæt i prognosen fra Økonomisk Redegørelse, august 2014.

- 1) Realvæksten i det offentlige forbrug er udtryk for væksten i ressourceforbruget og ikke fremgangen i servicen og kan derfor ikke sammenlignes med realvæksten i det private forbrug.
- 2) Angiver lagerændringernes bidrag til BNP-væksten.

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

Bilagstabel B.3 (fortsat)**Nøgletal for dansk økonomi (langt sigt)**

	2021-25	2026-30	2031-35	2036-40	2041-50	2051-60	2061-70	2071-80
Gnst. årlig realvækst i pct.								
Privat forbrug	1,5	1,5	1,2	0,8	0,9	1,3	1,2	1,2
Offentligt forbrug ¹	1,2	1,2	1,1	0,9	0,8	0,8	0,7	0,8
Boligbyggeri	2,3	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Erhvervsinvesteringer	0,6	1,8	0,9	1,4	1,9	1,8	1,3	1,4
- heraf materielinvesteringer	0,4	1,9	1,1	1,5	1,8	1,8	1,4	1,4
- heraf bygge- og anlægsinvest.	1,4	1,5	0,1	1,2	2,1	1,8	0,8	1,2
Off. investeringer	1,1	1,8	1,0	0,8	1,2	1,2	1,2	1,5
- heraf forskning og udvikling	1,0	0,8	0,7	0,5	0,7	1,0	0,7	0,8
Lagerinvesteringer ²	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Endelig indenlandsk anvendelse	1,3	1,4	1,1	0,9	1,0	1,2	1,1	1,1
Eksport	0,5	0,5	0,5	1,1	1,5	1,4	0,9	0,9
Import	0,4	0,8	0,7	1,2	1,4	1,1	0,9	1,0
BNP	1,3	1,2	1,0	0,8	1,1	1,3	1,1	1,1
- heraf BVT, private byerhverv	1,7	1,3	1,0	1,2	1,6	1,7	1,3	1,2
Gnst. årlig vækst i pct.								
Timelønnomkostninger	3,0	3,0	3,0	2,9	2,9	2,9	2,8	2,8
Timelønninger	3,0	3,0	3,0	2,9	2,9	2,9	2,8	2,8
Timeproduktivitet, byerhverv	1,3	1,3	1,2	1,1	1,1	1,1	1,0	1,0
Eksportpriser	2,0	1,9	1,9	1,9	1,7	1,8	1,8	1,8
Importpriser	2,0	1,8	1,9	1,9	1,8	1,8	1,8	1,8
Forbrugerpriser	2,0	1,9	1,9	1,9	1,9	1,9	1,9	1,9
Kontantprisen på ejerboliger	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2
Pct., niveau i slutår								
Obligationsrente	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5
Pct. af BNP, niveau i slutår								
Betalingsbalance	4,0	3,1	2,6	2,1	2,0	3,2	3,6	3,6
Offentlig sektors saldo	-0,2	-0,7	-1,2	-1,6	-1,6	-0,7	-0,1	0,0
Privat finansiel opsparing	4,1	3,8	3,8	3,7	3,6	3,8	3,6	3,6
Privat forbrug	48,7	49,0	49,3	48,9	47,7	47,1	47,3	47,3
Offentligt forbrug	25,4	25,9	26,5	27,1	27,4	26,8	26,8	27,0
Investeringer	21,8	21,9	21,6	21,7	22,4	22,3	22,2	22,4
Eksport	58,4	56,1	54,3	54,7	56,0	55,1	53,1	51,4
Import	54,4	52,9	51,7	52,4	53,4	51,3	49,4	48,1

1) Realvæksten i det offentlige forbrug er udtryk for væksten i ressourceforbruget og ikke fremgangen i servicen og kan derfor ikke sammenlignes med realvæksten i det private forbrug.

2) Angiver lagerændringernes bidrag til BNP-væksten.

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

Bilagstabel B.4**Offentlige finanser (mellemløbet)**

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Pct. af BNP									
Offentlig saldo	-3,7	-1,1	1,8	-3,0	-2,8	-2,3	-1,6	-1,0	0,0
Primær offentlig saldo	-3,1	-0,6	2,2	-2,4	-2,3	-1,8	-1,2	-0,6	0,4
Nettorenteindtægter ¹	-0,5	-0,5	-0,4	-0,7	-0,5	-0,5	-0,4	-0,4	-0,4
Offentlige udgifter ²	57,6	55,9	55,6	54,8	53,3	52,3	51,3	50,6	50,1
Primære udgifter	55,7	54,1	54,1	53,3	52,1	51,1	50,2	49,4	49,0
Offentligt forbrug ³	26,9	26,7	26,6	26,5	26,1	25,7	25,5	25,3	25,1
Offentlige investeringer	3,8	3,7	3,8	3,7	3,5	3,4	3,3	3,3	3,3
- heraf bygninger og anlæg mv.	2,8	2,6	2,8	2,8	2,6	2,6	2,4	2,4	2,4
- heraf forskning og udvikling	1,0	1,0	1,0	1,0	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9
Indkomstoverførsler	17,9	18,1	18,1	17,9	17,7	17,2	16,7	16,3	16,0
Subsidier	2,2	2,2	2,2	2,1	1,9	1,8	1,7	1,7	1,7
Øvrige primære udgifter	5,0	3,4	3,3	3,1	2,9	2,9	2,9	2,8	2,9
Renteudgifter	1,8	1,7	1,5	1,5	1,2	1,2	1,2	1,3	1,2
Offentlige indtægter ^{2,3}	53,9	54,8	57,4	51,7	50,5	50,0	49,7	49,6	50,2
Skatter	46,6	47,8	51,0	45,8	45,1	44,5	44,3	44,2	44,8
Personskatter mv. ⁴	20,2	22,5	23,9	21,3	20,5	20,5	20,4	20,2	20,1
Ejendomsværdiskat	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,6
Arbejdsmarkedsbidrag	4,4	4,4	4,5	4,4	4,4	4,4	4,4	4,4	4,4
Pensionsafkastskat	2,3	1,1	2,8	0,5	0,7	0,2	0,2	0,3	1,0
Selskabsskatter	2,6	2,7	2,7	2,5	2,3	2,4	2,4	2,4	2,4
Moms	9,7	9,6	9,7	9,6	9,6	9,7	9,8	9,8	9,9
Ejendomsskat	1,3	1,4	1,4	1,4	1,4	1,5	1,5	1,5	1,5
Afgifter	5,7	5,9	5,7	5,7	5,7	5,5	5,5	5,4	5,3
Sociale bidrag	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0
Øvrige primære indtægter ⁵	6,0	5,7	5,3	5,2	4,7	4,8	4,7	4,6	4,6
Renteindtægter mv. ⁶	1,3	1,3	1,1	0,8	0,7	0,7	0,7	0,8	0,8
Memopost: Nordsø-indtægter ⁷	0,7	0,5	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Strukturel saldo	-0,7	-0,4	-0,9	-0,9	-0,4	-0,4	-0,3	-0,1	0,0
Offentlig nettogæld	6,7	3,4	3,6	6,6	9,1	10,7	11,7	12,0	11,3
ØMU-gæld	45,6	45,0	45,1	39,8	38,9	38,2	36,9	35,1	35,1

Anm.: Forløbet frem mod 2020 tager afsæt i prognosen fra Økonomisk Redegørelse, august 2014.

- 1) Eksklusive udbytter og Nationalbankens overskud.
- 2) Opgørelsen af de samlede offentlige udgifter og indtægter afviger fra Danmarks Statistiks opgørelse. Danmarks Statistik henfører fx indtægter fra salg af varer og tjenester, der indgår i det offentlige forbrug, til indtægterne, mens det samlede offentlige forbrug indgår på udgiftssiden i tabellen.
- 3) Inklusive saldoneutrale afskrivninger.

Anmærkningerne fortsætter i bilagstabel B.4 (fortsat)

Bilagstabel B.4 (fortsat)**Offentlige finanser (langt sigt)**

	2020	2025	2030	2040	2050	2060	2070	2080
Offentlig saldo	0,0	-0,2	-0,7	-1,6	-1,6	-0,7	-0,1	0,0
Primær offentlig saldo	0,4	0,3	-0,2	-0,8	-0,4	0,6	1,0	0,7
Nettorenteindtægter ¹	-0,4	-0,5	-0,6	-0,8	-1,2	-1,3	-1,0	-0,7
Offentlige udgifter ²	50,1	50,1	50,9	52,4	52,5	51,1	50,6	50,7
Primære udgifter	49,0	48,8	49,2	50,1	49,9	48,4	48,2	48,7
Offentligt forbrug ³	25,1	25,4	25,9	27,1	27,4	26,8	26,8	27,0
Offentlige investeringer	3,3	3,2	3,2	3,2	3,2	3,1	3,1	3,1
- heraf bygninger og anlæg mv.	2,4	2,3	2,3	2,3	2,3	2,2	2,2	2,2
- heraf forskning og udvikling	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9
Indkomstoverførsler	16,0	15,9	15,9	15,7	15,3	14,4	14,3	14,5
Subsidier	1,7	1,5	1,5	1,5	1,5	1,4	1,4	1,4
Øvrige primære udgifter	2,9	2,7	2,7	2,7	2,7	2,7	2,7	2,7
Renteudgifter	1,2	1,3	1,7	2,3	2,6	2,7	2,4	2,0
Offentlige indtægter ^{2,3}	50,2	49,9	50,2	50,9	50,9	50,4	50,6	50,7
Skatter	44,8	44,4	44,3	44,5	44,9	44,5	44,7	44,8
Personskatter mv. ⁴	20,1	19,9	19,8	20,2	20,6	20,4	20,6	20,8
Ejendomsværdiskat	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
Arbejdsmarkedsbidrag	4,4	4,4	4,4	4,4	4,5	4,6	4,6	4,6
Pensionsafkastskat	1,0	1,1	1,2	1,3	1,3	1,4	1,4	1,4
Selskabsskatter	2,4	2,4	2,4	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3
Moms	9,9	9,9	9,9	9,8	9,7	9,5	9,5	9,5
Ejendomsskat	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
Afgifter	5,3	5,1	5,0	4,9	4,8	4,7	4,6	4,6
Sociale bidrag	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Øvrige primære indtægter ⁵	4,6	4,6	4,7	4,8	4,7	4,6	4,6	4,6
Renteindtægter mv. ⁶	0,8	0,8	1,1	1,5	1,4	1,4	1,3	1,3
Memopost: Nordsø-indtægter ⁷	0,2	0,3	0,3	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Strukturel saldo	0,0	-0,2	-0,7	-1,6	-1,6	-0,7	-0,1	0,0
Offentlig nettogæld	11,3	7,8	7,2	12,1	20,3	20,3	13,8	6,3
ØMU-gæld	35,1	34,2	35,3	43,0	53,2	54,8	49,3	42,3

Anmærkningen er fortsat fra bilagstabel B.4

- 4) Personskatter mv. indeholder blandt andet kildeskatter, vægtafgift fra husholdningerne, andre personlige skatter mv.
- 5) Øvrige primære indtægter indeholder blandt andet overskud af offentlig virksomhed, diverse drifts- og kapitaloverførsler fra andre indenlandske sektorer og EU, imputerede (beregnete) indtægter i form af bruttoestindkomst, saldoneutral afskrivninger mv.
- 6) Inklusive udbytter og Nationalbankens overskud.
- 7) De samlede Nordsø-indtægter udgøres af kulbrinteskate, selskabsskat af kulbrintevirksomhed, rørledningsafgift og overskudsdeling.

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

fm.dk